

Trøndelag fylkeskommune

Fylkes hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer

Flatanger 11.06.2024

VURDERING AV BEHOV FOR KONSEKVENsutREDNING VED NYETABLERING AV LOKALITETEN TUVA I ÅFJORD KOMMUNE

1 Innledning

Frøya Laks AS søker om etablering av lokaliteten Tuva i Åfjord kommune. I den forbindelse krever Trøndelag fylkeskommune at Frøya Laks AS skal vurdere om etableringen omfattes av § 6, § 7 eller § 8 i KU forskriften, jf. § 4, annet ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) § 4, annet ledd – sier: «Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.» (Lovdata 2019). Forslagsstilleren er i dette tilfellet Frøya Laks AS som fremmer forslag om tiltak og hvor tiltaket er i dette tilfellet er etablering av et nytt akvakulturanlegg for oppføring av laks.

§ 6 i KU omhandler «Planer og tiltak som alltid skal konsekvens utredes og ha planprogram eller melding». De første delene omhandler kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner og lignende, mens siste del sier «c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven». Det overnevnte tiltaket er ikke listet opp i Vedlegg I og omfattes dermed ikke av denne paragrafen

§ 7 i KU omhandler «Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding: a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.» Akvakultur er listet opp i Vedlegg II, men reguleres av fylkesmannen og akvakulturloven og skal ikke automatisk i seg selv konsekvens vurderes.

§ 8 i KU omhandler «Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding: a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.» Akvakultur er oppgitt i vedlegg II (punkt f) og er ikke regulert etter plan og bygningsloven. Tiltaket skal dermed vurderes om det må gjennomføres en KU etter § 10.

§ 10 i KU omhandler «Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn».

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) størrelse, planområde og utforming
- b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- c) avfallsproduksjon og utslipp
- d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv
- c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.
- d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet
- f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

2 Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

Den planlagte lokaliteten Tuva ligger i Åfjord kommune ved munningen av Skjørafjorden. Anlegget er tenkt plassert utenfor terskelen til fjorden. Sørsiden av anlegget er plassert over bratt fjellvegg som skråner ut fra 55 meter til 273 meters dybde. Sjøbunnen under anlegget består av fjell- og steinbunn mot sør og leire og silt i den nordligste delen.

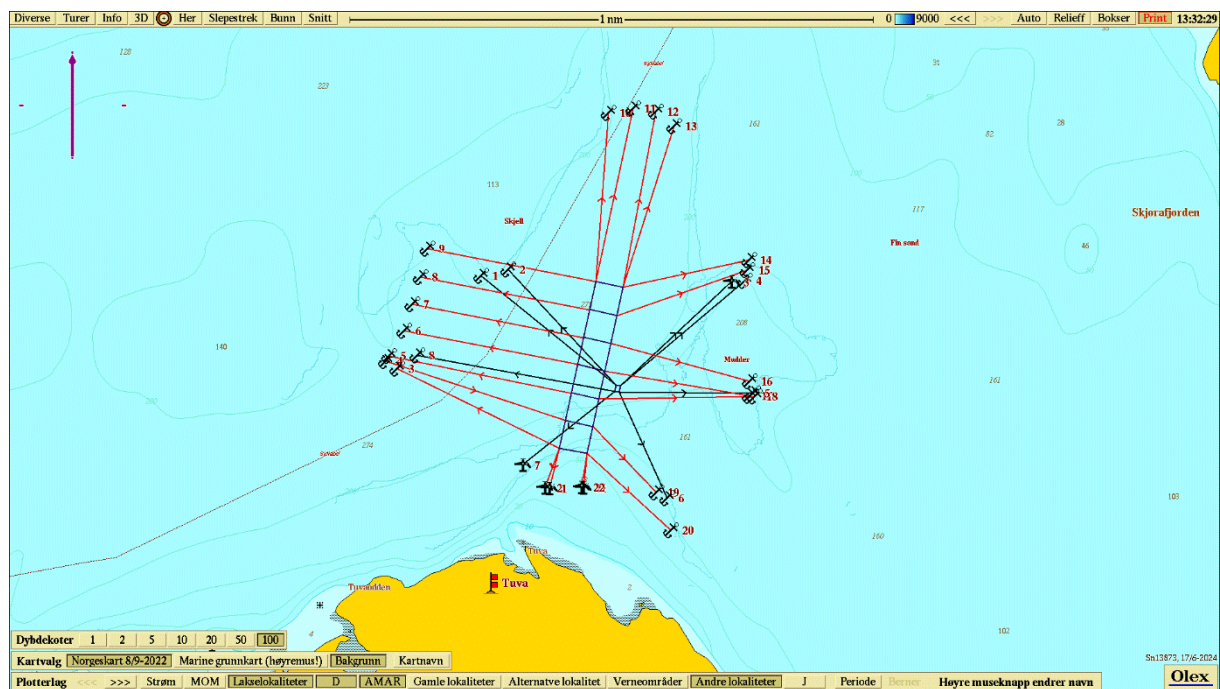
Det søkes om MTB på 2433. Det omsøkte anlegget består av 6 plastmærer, samt en førflåte.

Mæranlegget med flåte legger beslag på 60 daa i overflateareal og ca.1,44 km² daa

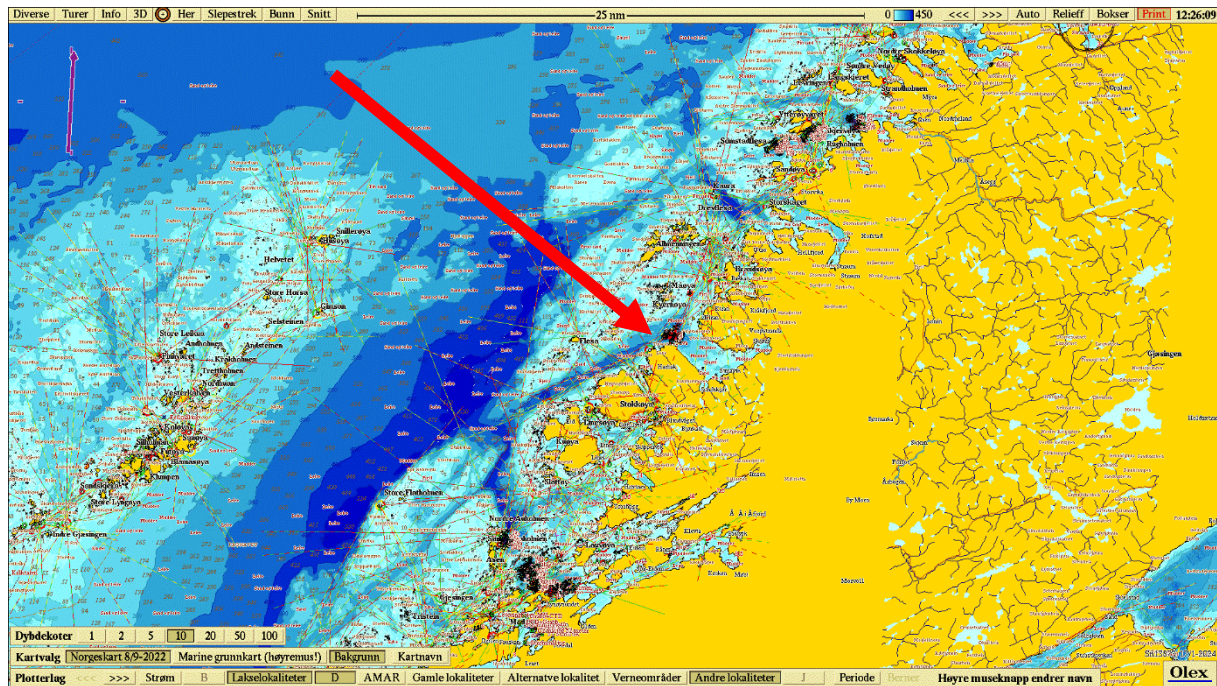
bunnareal inkl. fortøyinger. Nærmeste oppdrettslokalitet i drift er Seiskjæra (Refsnes) som ligger 2,6 km i luftlinje fra omsøkt lokalitet.

Området på land består av berggrunn med relativt lav vegetasjon, i hovedsak lyngområder. Nærmeste bebyggelse er Kiran, ca.2,6 km. fra omsøkt anlegg

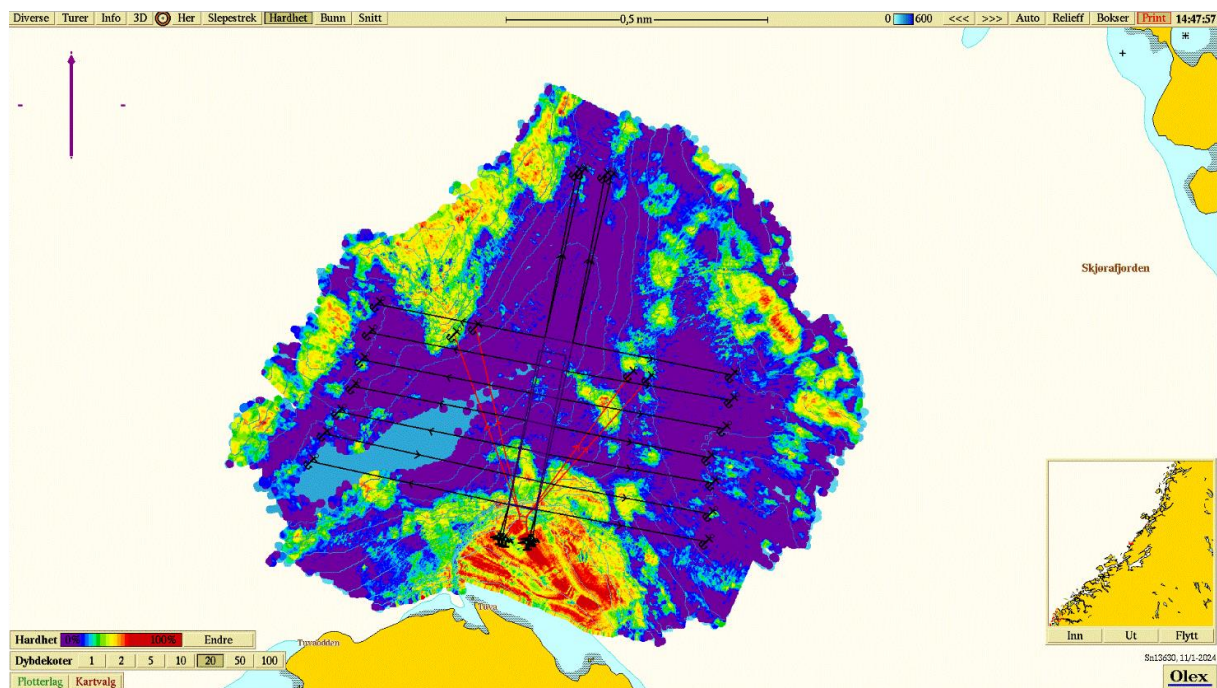
Omsøkt plassering av lokaliteten Tuva

Anleggsplassering i Åfjord kommune

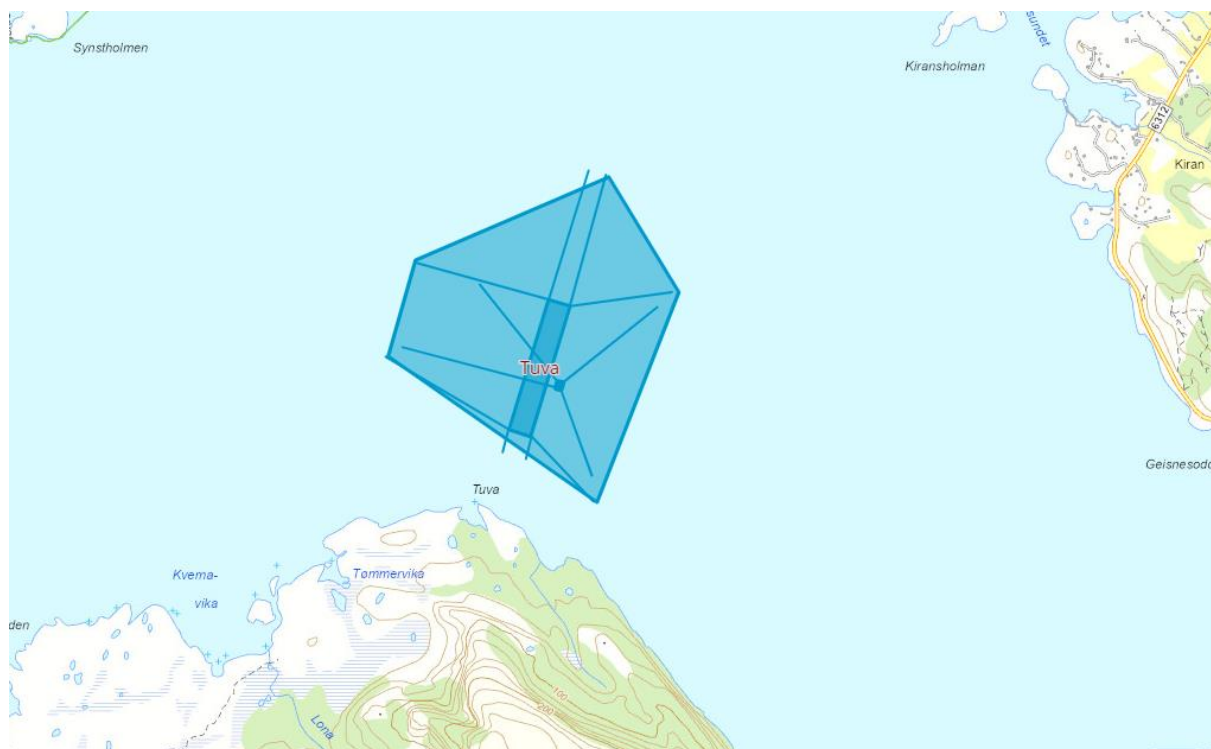

Bunnhardhet

Bilde viser hardhetsmålinger i lokalitetsområdet. Rødt tilsvarer hardere bunnforhold (berg), mens blått og grønn viser mykere sediment.

Beslaglagt bunnareal 1,09 km²

Det er gjennomført MOM-B og MOM-C på lokalitetene.

MOM-B

AQUA KOMPETANSE AS											Prøveskjema B.1		
Rapportnummer: 2668-10-23B							Feltdato: 27.10.2023						
Lokalitet: Tuva				Lokalitetsnummer: -				Kunde: Frøya Laks AS					
Gr.	Parameter	Poeng	Prøvenummer										Indeks
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bunntype: B (bløt) eller H (hard)			H	B	H	B	B	B	B	B	B	B	
I	Dyr	Ja = 0, Nei = 1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
II	pH	Målt verdi	-	-	-	7,78	7,84	7,76	7,83	7,68	7,65	7,77	0,00
	Eh (mV)	Målt verdi	-	-	-	-54	-83	-29	93	51	-2	-102	
		" + ref. verdi				167	138	192	314	272	219	119	
	pH/Eh	Poeng	0		0	0	0	0	0	0	0	0	
	Tilstand prøve		1		1	1	1	1	1	1	1	1	
Tilstand gruppe II			1										
III	Gassbobler	Ja = 4											0,59
		Nei = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Farge	Lys/grå = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Brun/sort = 2											
	Lukt	Ingen = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Noe = 2											
		Sterk = 4											
	Konsistens	Fast = 0	0		0								
		Myk = 2		2		2	2	2	2	2	2	2	
		Løs = 4											
	Grabbvolum	v < ¼ = 0	0	0	0								
		¼ - ½ = 1					1	1	1				
		v > ½ = 2				2				2	2	2	
	Tykkelse på slamlag	0 - 2 cm = 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		2 - 8 cm = 1											
> 8 cm = 2													
SUM			0	2	0	4	3	3	3	4	4	4	
Korrigert sum (x 0,22)			0,00	0,44	0,00	0,88	0,66	0,66	0,66	0,88	0,88	0,88	
Tilstand prøve			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Tilstand gruppe III			1										
Middelverdi gruppe II & III			0,00	0,44	0,00	0,44	0,33	0,33	0,33	0,44	0,44	0,44	0,32
Tilstand prøve			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Lokalitetstilstand			1										
pH/Eh Korrigert sum		Tilstand											
Indeks Middelverdi													
< 1,1		1											
1,1 - < 2,1		2											
2,1 - < 3,1		3											
≥ 3,1		4											
				Buffertemperatur: 8,5°C				pH sjø: 8,14					
				Sjøtemperatur: 8,9°C				E _{obs} sjø: 157					
				Sedimenttemperatur: 8,5°C				Ref. elektrode: 221					

Alle prøvene fra MOM-B har vist tilstand 1, beste tilstand (se tabell)

Sammendrag fra siste MOM-C undersøkelse i 2023:

Denne rapporten omhandler en C-undersøkelse utført ved den planlagte plasseringen av anlegget Tuva. Den er utført før oppstart av produksjon ved lokaliteten.

Undersøkelsen viste svært gode faunaforhold i hele området, med arter fra økologiske grupper I-II representert blant de hyppigst forekommende artene ved alle stasjonene. Kjemiske støtteparametere gav moderat tilstand ved de fleste stasjonene. Dette viser at sedimentet ved Tuva naturlig har en noe forhøyet andel av organisk karbon. Andre støtteparametere hydrografiske målinger, og sensoriske observasjoner, indikerte også gode forhold i området. Referansestasjonen vurderes til å være representativ for det undersøkte området.

Tabellen viser et sammendrag av MOM-C undersøkelse i 2023 foretatt av Aqua Kompetanse AS

		Anleggssone	Ytterst	Overgangssone		Referansestasjon
		Stasjon C1	Stasjon C2	Stasjon C3	Stasjon C4	Stasjon C-ref
Avstand til anlegg (m)		0	400	200	150	1000
Dyp (m)		219	260	276	192	260
GPS-koordinater		64°06.712' N 10°04.421' Ø	64°06.768' N 10°03.944' Ø	64°06.742' N 10°04.182' Ø	64°06.687' N 10°04.719' Ø	64°06.514' N 10°03.104' Ø
Bun fauna (Velleider 02:2018)	Ant. individer	195	171	256	307	137
	Ant. arter	37	35	45	45	37
	H'	4,172	4,084	4,187	4,417	4,069
	nEQR verdi tilstand	0,795	0,825 I	0,812 I	0,821 I	0,818 I
	Gj.snitt nEQR overgangssone			0,817 I		
Oksygen i bunnvann (ml O ₂ /l)				5,58		
Organisk stoff nTOC (mg/g)		27,9	31,3	28,8	17,4	27,5
Cu (mg/kg TS)		20				16
Tilstand for C1		1				
Tidspunkt for neste undersøkelse:		Etter første prod.syklus				

Strømmålinger på lokaliteten viser at det er stabil strøm. Felles for målingene er at de har en lav prosentandel med strøm under 1-2 cm/sek.

Tabellen viser resultatene fra strømmålingen utført av Aqua Kompetanse AS i perioden 14.06.2023 til 17.07.2023

Rapportens tittel: Vannstrømmåling ved Tuva, Åfjord kommune, juni - juli 2023				
Måleperiode: 14.06.-17.07.2023	Rapportdato: 02.10.2023 Rapportnummer: 2366-7-235	Antall sider uten vedlegg: 35 Antall sider totalt: 38		
Oppdragsgiver: Frøya Laks	Kontaktperson: Knut Staven	Prosjektleder: Bjørnar H. Røsvik		
Lokalitet: Tuva	Kommune: Åfjord	Fylke: Trøndelag		
Instrumenttype: 1 Aquadopp Profiler 2 Aquadopp Current Meter	Dybde målested: ca. 237 meter	Koordinater for instrumenttrigg: 64°06.706 N, 10°04.503 Ø		
Resultatoversikt	5 meter	15 meter	62 meter	113 meter
Gjennomsnitt (cm/s):	11.8	7.2	4.2	4.2
Maksimalhastighet (cm/s):	62.2	30.6	20.0	14.1
Minimumshastighet (cm/s):	0.1	0.1	0.0	0.0
Varians (cm ² /s ²):	82.7	18.8	7.2	6.0
Strømstyrke 0-1 cm/s (%):	1.2	1.5	5.7	5.1
10-års strøm, beregnet:	102.6	50.5	-	-
50-års strøm, beregnet:	115.1	56.7	-	-
Hovedstrømretning:	øst-nordøst	øst	vest	øst
Emneord: havstrøm, vannstrøm, overflatestrøm, dimensjoneringsstrøm, vannutskiftning, spredningsstrøm, bunnstrøm, Aquadopp Profiler, Aquadopp Current Meter, doppler		ID 2268-1.1 Rapporten er tilgjengelig ved forespørsel		
Rapportansvarlig: <i>Judith Thu Ølberg</i> Judith Thu Ølberg		Kvalitetssikrer: <i>Hege G. Frøysa</i> Hege G. Frøysa		

b) Bruk av naturressurser

Tiltaket vil ikke benytte seg av naturressurser, foruten at det er plassert i sjø med det eksisterende tillatte arealer.

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Avfall og utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av forspill og fekalier. I tillegg kan det forekommende mindre utslipp fra vaskeprosesser hvor tang og andre fastgrodde marine arter spyles bort fra anlegget. Utslippene vil ikke ha store konsekvenser i resipienten.

Bunnforholdene vil jevnlig følges opp med prøver i henhold til NS9410 (2016), slik at en vil kunne utføre risikobaserte vurderinger fortløpende slik at organisk materiale ikke akkumuleres i sedimentet over lengre tid.

Utslipp av prioriterte miljøgifter skal reduseres mest mulig og substitusjon for gitte kjemikalier og/eller metoder skal vurderes fortløpende. Utslipp av legemidler vil kun skje dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Utslipp fra akvakulturanlegget skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i samsvar med vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides vil bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring samt annen virksomhet ved anlegget og landbasen vil ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulempere for omgivelsene. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som kjønnsmodningsregulering, ikke medfører nevneverdige ulemper for omgivelsene.

Bedriften vil, så lang det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig vil innhold av skadelige stoffer i avfallet begrenses så mye som mulig. All håndtering av avfall (herunder farlig avfall) skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

Død fisk, avskjær og blodvann vil samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker vil ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

d) Risikoulykker og/eller katastrofer

Lokalitetene kommer ikke i konflikt med farled. Det er ca. 400 meter til hvit sektor fra fyrlykta på Påloddeden, 660 meter fra farledsområde og 1300 meter fra farled. Anlegget blir merket med bøyer og lys i henhold til gjeldende regelverk for å unngå påkjørsler og potensielle havari av anleggskonstruksjon. Begrensningsområdet for ferdsel er 20 meter fra anleggets bøyer, mens det er fiskeforbud innenfor 100 meters avstand fra anleggets bøyer.

3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelser

a) Verneområder

Det er ingen verneområder eller utvalgte naturtyper i lokalitetsområdet. Det er heller ingen prioriterte arter i området, og lokalitetene ligger heller ikke i vernet vassdrag eller i en nasjonal laksefjord.

b) Arter, naturtyper og landskap

Det er ikke registrert noen truede naturtyper i området eller verdifulle landskap, kulturminner eller kulturmiljøer (naturbase.no).

Det er ikke registrert noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i området, eller områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift.

Det er ikke registrert områder som er særlig viktige for friluftsliv i selve lokalitetsområdet.

Det er vurdert at tiltaket og tiltaksområdet ikke setter begrensinger på ferdsel, bruk eller skader de nærliggende friluftsområdene i noen betydelig grad.

c) Planbestemmelser

Lokalitetene ligger i et sjøområde som er regulert til akvakultur.

d) Omdisponering av areal

Tiltaket vil ikke medføre omdisponering av areal da det ligger innenfor avsatt areal (Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilh.strandson)

e) Økt belastning

Etableringen av lokaliteten vil ikke gi stor belastning i området da det søkes om et relativt lav produksjonskapasitet (2433 tonn MTB)

f) Helsekonsekvenser

Det er vurdert at anlegget, med tilhørende landbase, ikke vil gi vesentlig belastning av luft- eller lysforurensning, støy eller lukt. Håndtering av død fisk, inkludert ensilasje, vil skje i ett lukket system.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Utslipp av klimagasser vil være minimale kun fra aggregat til daglig drift

h) Naturfare

Etablering av lokaliteten vil ikke gi økt risiko for ulykker, ras, skred eller flom.

4. Konklusjon

Tiltaket er ikke i store konflikter med andre interesser eller til skade for miljøet. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning. Eventuell utslipp vil følges opp i henhold til gjeldende regelverk.

Frøya Laks AS

For Frøya Laks AS

Knut Staven